

Zegel

Hoeveelheid was, metaal of lak waarin met behulp van een stempel of ander hulpmiddel een afbeelding of tekst is aangebracht en welke ter bekrachtiging van een akte daarop of daaraan is bevestigd door de opsteller en andere betrokkenen.

Toelichting

* * Het zegel werd meestal vervaardigd door een stukje was of zacht materiaal op een matrijs te leggen, en dit met een stempel in de juiste vorm te persen. Maar wanneer het zegel rechtstreeks op een akte wordt aangebracht, bijvoorbeeld op een Duitse koningsoorkonde, en later bij gebruik van een zegelring had een matrijs geen functie.

- Het bevestigen van een uithangend was zegel geschiedde meestal door de onderrand van het perkament dubbel te vouwen en in te snijden, daar een strookje perkament door te steken, de zegelstaart, deze naar beneden dubbel te vouwen en in de natte was tussen matrijs en zegelstempel te drukken. Bij een metalen zegel of bulla gebruikte men daarvoor een zijden streng of henneptouwje, dat op overeenkomstige wijze in het metaal werd geklemd. Zegels werden ook rechtstreeks op de akte aangebracht en met het zegelstempel of zegelring vastgedrukt, al dan niet onder een stukje ruitvormig papier of ouwel.
- De zegelstaarten werden ook gebruikt om aan een of meer bestaande charters een nieuw charter te bevestigen door de nieuwe zegelstaart voor de aanhechting van het zegel door de bestaande zegelstaarten te steken. Dit is transfigeren. Het of de bestaande charters fungeert of fungeren als retroactum of retroacta bij het nieuwe charter.
- Zegels, speciaal lakzegels, werden niet alleen als bekrachtigingsmiddel gebruikt, maar ook als middel om een brief te sluiten en ter herkenning. In deze betekenis spelen zij geen rol in de archivalie.

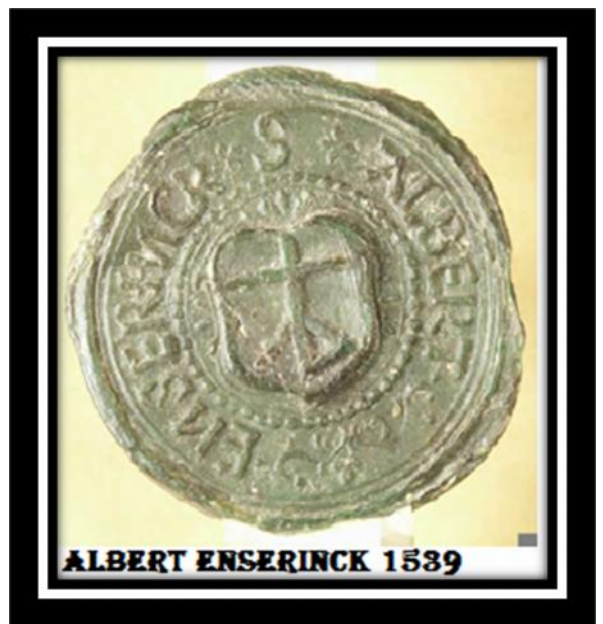

Voorbeeld van een charter, de Pacificatie van Gent uit 1579.

Bron: Archief ArchiefWiki.

2000 - 5457-reg. no. 803/8

0012 - 445-3

0378 - 139.282/3

0373 - 3-7

Bron: Gelders Archief Arnhem.